

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

หัวข้อการวิจัยเรื่อง " ความคิดเห็นของผู้สอบบัญชีภาษีอากรต่อคำสั่งของกรมสรรพากร เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน การรายงาน การตรวจสอบและการรับรองบัญชี " เพื่อสำรวจความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้สอบบัญชีภาษีอากรและความเข้าใจที่มีต่อการปฏิบัติงานสอบบัญชีในประเด็น การจัดทำแนวทางการสอบบัญชีภาษีอากร การจัดทำกระดาษทำการ การทดสอบรายการทางบัญชีและภาษีอากร การจัดทำรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชี และการขอขึ้นยืนการออกใบกำกับภาษีซื้อ และสำรวจความคิดเห็นของผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีต่อประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเด็นคู่มือการจัดทำแนวการสอบบัญชี คู่มือการจัดทำกระดาษทำการ คู่มือการทดสอบรายการทางบัญชีและภาษีอากร คู่มือการจัดทำรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชี และคู่มือการขอขึ้นยืนการออกใบกำกับภาษีซื้อที่กรมสรรพากรกำหนดให้เป็นแนวทางปฏิบัติที่มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด รวมทั้ง สำรวจว่าผู้สอบบัญชีภาษีอากรแต่ละภูมิภาคจะมีความรู้ ความเข้าใจ ในบทบาทหน้าที่ของผู้สอบบัญชีภาษีอากรและความเข้าใจที่มีต่อการปฏิบัติงานสอบบัญชีแตกต่างกันหรือไม่

ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการวิจัยเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว โดยมีรายละเอียดในเรื่องประชากร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การทดสอบแบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูล หลักเกณฑ์การให้คะแนน และการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Research) โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) และนำผลที่ได้มาทำการประมวลผล และวิเคราะห์เพื่อหาข้อสรุป

แหล่งข้อมูล

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาถึงความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากร รวมทั้งความคิดเห็นของผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีต่อประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติงานที่กรมสรรพากรกำหนดให้ปฏิบัติ นั้นว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด

การรวบรวมข้อมูลได้จากแหล่งต่างๆ ดังนี้

1) แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ได้มาจากแบบสอบถามจากผู้สอบบัญชีภาษีอากร เพื่อสำรวจความรู้ ความเข้าใจของผู้สอบบัญชีภาษีอากรเกี่ยวกับมาตรฐานการสอบบัญชี การจัดทำแนวทางการสอบบัญชีภาษีอากร การจัดทำกระดาษทำการ การทดสอบรายการทางบัญชีและภาษีอากร การจัดทำรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชี และการขอยื่นยันการออกไปกำกับภาษีซื้อ และสำรวจความคิดเห็นของผู้สอบบัญชีภาษีอากรเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การปฏิบัติงาน และการรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ในประเด็นการจัดทำแนวทางการสอบบัญชี การจัดทำกระดาษทำการ การทดสอบรายการทางบัญชีและภาษีอากร และการขอยื่นยันการออกไปกำกับภาษีซื้อว่าผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีความเห็นเกี่ยวกับ กฎ ข้อบังคับ และ คู่มือการปฏิบัติงานที่กรมสรรพากรกำหนดให้ปฏิบัติ นั้นมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด

2) แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ได้มาจากวิทยานิพนธ์ หนังสือ ตำรา วารสาร ข้อมูลในอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลประกอบการวิจัย

ประชากร

ผู้สอบบัญชีภาษีอากรทั่วประเทศซึ่งมีสิทธิลงลายมือชื่อมีจำนวน 2,533 คน (กรมสรรพากรกรกฎาคม 2553) แต่มีผู้สอบบัญชีภาษีอากรซึ่งมีสิทธิลงลายมือชื่อและไม่เปิดเผยที่ตั้งประกอบการจำนวน 221 คน ดังนั้นประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่เปิดเผยที่ตั้งประกอบการ จำนวน 2,312 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรที่เป็นผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทยซึ่งมีสิทธิลงลายมือและเปิดเผยที่ตั้งประกอบการ จำนวน 2,312 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) แล้วทำการเลือกตัวอย่างแบบเชิงสุ่ม (Random Sampling) โดยวิธีจับฉลากไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของจำนวนผู้สอบบัญชีภาษีอากรแต่ละภูมิภาค ส่วนภาคตะวันตก เนื่องจากมีผู้สอบบัญชีภาษีอากรจำนวนน้อยจึงใช้จำนวนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 100

กำหนดแบ่งชั้นตามลักษณะภูมิประเทศของประเทศไทยออกเป็น 6 ภูมิภาค ได้แก่
ภาคเหนือ มี 9 จังหวัด ประกอบด้วย เชียงราย น่าน พะเยา เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน แพร่
ลำปาง ลำพูน และอุตรดิตถ์

ภาคกลาง ประกอบด้วย 22 จังหวัด ได้แก่ พิษณุโลก สุโขทัย เพชรบูรณ์ พิจิตร
กำแพงเพชร นครสวรรค์ ลพบุรี ชัยนาท อุทัยธานี สิงห์บุรี อ่างทอง สระบุรี พระนครศรีอยุธยา
กรุงเทพมหานคร สุพรรณบุรี นครนายก ปทุมธานี นนทบุรี นครปฐม สมุทรปราการ สมุทรสาคร
และสมุทรสงคราม

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 19 จังหวัด ประกอบด้วย หนองคาย นครพนม สกลนคร
อุดรธานี หนองบัวลำภู เลย มุกดาหาร กาฬสินธุ์ ขอนแก่น อำนาจเจริญ ยโสธร ร้อยเอ็ด
มหาสารคาม ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี

ภาคตะวันออก มี 7 จังหวัด ประกอบด้วย สระแก้ว ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง
จันทบุรี และตราด

ภาคตะวันตก มี 5 จังหวัด ประกอบด้วย กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์และ
ตาก

ภาคใต้ มี 14 จังหวัด ได้แก่ ชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช กระบี่ พังงา
ภูเก็ต พัทลุง ตรัง ปัตตานี สงขลา สตูล นราธิวาส และยะลา

จำนวนผู้สอบบัญชีภาษีอากรซึ่งมีสิทธิลงลายมือและเปิดเผยที่ตั้งประกอบการแบ่งชั้นตาม
ลักษณะภูมิประเทศของประเทศไทยออกเป็น 6 ภูมิภาค ดังนี้

ลำดับที่	ภูมิภาค	จำนวนผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทยซึ่งมี สิทธิลงลายมือและเปิดเผยที่ตั้งประกอบการ
1.	ภาคเหนือ	134
2.	ภาคกลาง	1,789
3.	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	128
4.	ภาคตะวันออก	100
5.	ภาคตะวันตก	27
6.	ภาคใต้	134
	รวม	2,312

ที่มา : กรมสรรพากร (กรกฎาคม 2553)

ขนาดของตัวอย่างคำนวณหาได้จากสูตรทางสถิติ ดังต่อไปนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อกำหนดระดับความเชื่อมั่นให้เท่ากับ 95 %

โดยที่ n = ขนาดของตัวอย่าง

N = จำนวนผู้สอบบัญชีภาษีอากรทั่วประเทศ

e = ค่าความคลาดเคลื่อน

หมายเหตุ : ในการทำวิจัยครั้งนี้กำหนดให้ค่าความคลาดเคลื่อนมีค่าเท่ากับ 0.05

$$n = \frac{2,312}{1 + 2,312 (0.05)^2}$$

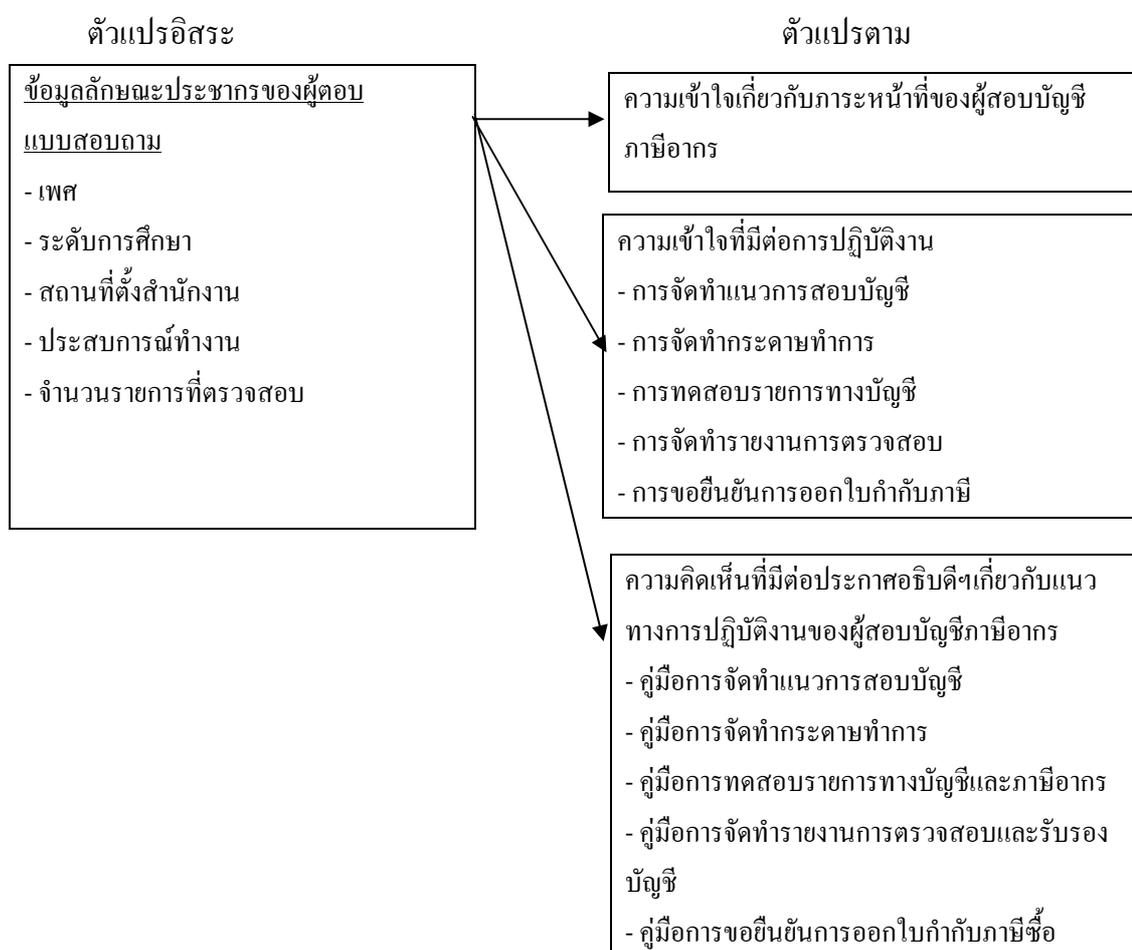
$$n = 341$$

ขนาดตัวอย่างที่ได้จากการคำนวณมีค่าประมาณ 341 คน ซึ่งผู้ทำวิจัยได้เพิ่มขนาดตัวอย่างเพื่อส่งแบบสอบถามไปยังผู้สอบบัญชีภาษีอากรทั้งสิ้น 600 คน เนื่องจาก คาดว่าอัตราการตอบกลับของแบบสอบถามอาจต่ำกว่าขนาดตัวอย่างที่คำนวณได้

หลังจากนั้นนำขนาดตัวอย่างที่จะส่งแบบสอบถามไปเปรียบเทียบร้อยละของจำนวนผู้สอบบัญชีภาษีอากรซึ่งมีสิทธิ์ลงลายมือและเปิดเผยที่ตั้งประกอบการ ขนาดตัวอย่างคิดเป็นร้อยละ 26 ของจำนวนผู้สอบบัญชีภาษีอากรซึ่งมีสิทธิ์ลงลายมือและเปิดเผยที่ตั้งประกอบการ จึงได้กำหนดจำนวนที่จะส่งแบบสอบถามแต่ละภูมิภาคเป็นร้อยละ 26 ของจำนวนผู้สอบบัญชีภาษีอากรซึ่งมีสิทธิ์ลงลายมือและเปิดเผยที่ตั้งประกอบการ ยกเว้นภาคตะวันตกซึ่งมีผู้สอบบัญชีภาษีอากรจำนวน 27 คน จึงส่งแบบสอบถามทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100

ลำดับที่	ภูมิภาค	จำนวนผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทยซึ่งมีสิทธิ์ลงลายมือและเปิดเผยที่ตั้งประกอบการ	จำนวนที่ส่งแบบสอบถามตามแต่ละภูมิภาค	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
1.	ภาคเหนือ	134	35	33
2.	ภาคกลาง	1,789	465	288
3.	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	128	33	31
4.	ภาคตะวันออก	100	27	27
5.	ภาคตะวันตก	27	27	14
6.	ภาคใต้	134	35	18
	รวม	2,312	622	411

กรอบแนวคิด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่มีคำถามทั้งชนิดปลายปิด และคำถามชนิดปลายเปิด โดยแบ่งคำถามออกเป็น 5 ตอน ได้แก่

- ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา สถานที่ตั้งสำนักงาน ประสบการณ์การทำงาน จำนวน รายที่ผ่านตรวจสอบและรับรองบัญชี จำนวนผู้ช่วย
- ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้สอบบัญชี
- ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความเข้าใจที่มีต่อการปฏิบัติงานสอบบัญชีซึ่งแบ่งแยก ออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้
- 1) ความเข้าใจในการจัดทำแนวการสอบบัญชี
 - 2) ความเข้าใจในการจัดทำกระดาษทำการ
 - 3) ความเข้าใจในการทดสอบรายการทางบัญชีและภาษีอากร
 - 4) ความเข้าใจในการจัดทำรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชี
 - 5) ความเข้าใจในการขอยืนยันการออกไปกำกับภาษีซื้อ
- ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับ แนวทางการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ซึ่งแบ่งแยกออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้
- 1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับคู่มือการจัดทำแนวการสอบบัญชี
 - 2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับคู่มือการจัดทำกระดาษทำการ
 - 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับคู่มือการทดสอบรายการทางบัญชีและภาษี อากร
 - 4) ความคิดเห็นเกี่ยวกับคู่มือการจัดทำรายงานการตรวจสอบและ รับรองบัญชี
 - 5) ความคิดเห็นเกี่ยวกับคู่มือการขอยืนยันการออกไปกำกับภาษีซื้อ
- ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

แบบสอบถามที่เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากกรอบแนวความคิดที่จะทำการวิจัย โดยนำความรู้และข้อเท็จจริงที่ได้มาสร้างแบบสอบถาม หลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้ในขั้นต้น นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน สอบทานแบบสอบถามและทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สอบบัญชีภาษีอากรอีก 4 คน เพื่อทดสอบแบบสอบถามเบื้องต้น ในเรื่องของความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Validity) เพื่อให้เนื้อหาของคำถามในแบบสอบถามมีความ

ถูกต้อง ครบถ้วน มีความชัดเจน สามารถอ่านเข้าใจง่ายและตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย แล้วนำผลที่ได้จากการทดสอบแบบสอบถามเบื้องต้นไปใช้เป็นแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุงแบบสอบถาม ทำให้ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ใช้ในการทำวิจัย

การทดสอบความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม (Test of Reliability)

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามตัวอย่างที่ได้ตอบกลับมาแล้วจำนวน 40 ชุด มาทำการทดสอบความเชื่อถือได้ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการวัดความสอดคล้องภายใน ตามสูตรของ Cronbach Alpha Formula ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อถือได้ (Alpha) เท่ากับ 0.9411

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลช่วงเวลาเดียว คือ เดือน กรกฎาคม – เดือนตุลาคม พ.ศ.2553 โดยจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์

เกณฑ์เทียบระดับความคิดเห็น

แบบสอบถามตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา สถานที่ตั้งสำนักงาน ประสบการณ์การทำงาน จำนวนที่ผ่านตรวจสอบและรับรองบัญชี จำนวนผู้ช่วย ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้สอบบัญชี ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความเข้าใจที่มีต่อการปฏิบัติงานสอบบัญชี ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีหลักเกณฑ์ให้คะแนนแบบสอบถามซึ่งสร้างขึ้นตามวิธีของ Likert โดยในแต่ละข้อจะมี 5 คำตอบ และ มีการกำหนดน้ำหนักคะแนนในแต่ละข้อเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง ผู้ตอบเข้าใจ / เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ระดับ 4	หมายถึง ผู้ตอบเข้าใจ / เห็นด้วย
ระดับ 3	หมายถึง ผู้ตอบเข้าใจ / เห็นด้วยปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง ผู้ตอบไม่เข้าใจ / ไม่เห็นด้วย
ระดับ 1	หมายถึง ผู้ตอบไม่เข้าใจอย่างยิ่ง / ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์เทียบระดับความคิดเห็น โดยพิจารณาจากระดับของการให้คะแนนที่มีค่าตั้งแต่ 1 - 5 โดยแบ่งระดับของคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ซึ่งในแต่ละระดับจะมีคะแนนห่างกันเป็นอันตรภาคชั้น ซึ่งคำนวณได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

จากการคำนวณข้างต้น จึงกำหนดเกณฑ์เทียบระดับความคิดเห็นในแต่ละส่วนได้ดังนี้

ระดับความสำคัญ	คะแนน	ค่าเฉลี่ย
มากที่สุด (ผู้ตอบเข้าใจ / เห็นด้วยอย่างยิ่ง)	5	4.24 – 5.00
มาก (ผู้ตอบเข้าใจ / เห็นด้วย)	4	3.43 – 4.23
ปานกลาง (ผู้ตอบไม่แน่ใจ)	3	2.62 – 3.42
น้อย (ผู้ตอบไม่เข้าใจ / ไม่เห็นด้วย)	2	1.81 – 2.61
น้อยที่สุด (ผู้ตอบไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง)	1	1.00 – 1.80

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS (Statistical Pack for the Social Science) Version 11.5 หลังจากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อเสนอข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

การใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1) สถิติวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive statistics) โดยนำเสนอข้อมูลในรูปของตารางแจกแจงความถี่ (Frequency) ด้วยจำนวนร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่ออธิบายข้อมูล ดังต่อไปนี้

ลักษณะประชากร ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน ภูมิภาค
จำนวนผู้ช่วย

ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้สอบบัญชีภาษีอากร

ความเข้าใจที่มีต่อการปฏิบัติงานสอบบัญชี

ความคิดเห็นที่มีต่อประสิทธิภาพการสรรหาเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติงานของ
ผู้สอบบัญชีภาษีอากร

2) สถิติวิเคราะห์เชิงอนุมาน (Inferential statistics) เพื่อวิเคราะห์หาความแปรปรวนของ
ค่าเฉลี่ยโดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way Analysis of Variance) โดยการ
ทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

$$H_0 : \mu_1 = \mu_2 = \mu_3 \dots = \mu_k$$

$$H_1 : \mu_i \neq \mu_j$$

H_0 : ระดับความคิดเห็นของผู้สอบบัญชีภาษีอากรแต่ละพื้นที่ตั้งสำนักงาน ไม่แตกต่าง
กัน

H_1 : มีอย่างน้อย 2 กลุ่มประชากรที่มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกัน

หากผลการทดสอบสมมติฐานแล้วปฏิเสธ H_0 จะใช้วิธีการทดสอบความแตกต่างโดยการ
เปรียบเทียบค่าของผลต่างเฉลี่ยกับค่าสถิติ LSD (Least Significant Difference)